

Maa-aineslupa, Puurunen, Hakuli, Kienaskangas, Pudasjärvi

OULYMP 31.10.2024 § 76
2911/11.02.00/2024

Asia

Jukka Puurusen maa-aineslain mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen Pudasjärven kaupungin Kipinän kylälle tilalle Hakuli 615-404-36-4.

Hakija

Jukka Puurunen

Hakijan osoitetiedot ovat päätöksen liitteessä 1, jota ei julkaista verkkosivuilla.

Asian valmistelija

Nina Keränen, ympäristötarkastaja p. 040 1865 409

Luvan hakemisperuste

Maa-aineslain (555/1981) 4 §.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen toimivalta

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Asian vireilletulo

Maa-aineslupahakemus on jätetty 3.4.2024. Hakemusta on täydennetty 5.7.2024 korjatulla ottomäärällä, toiminnan tarkennuksilla ja lisäksi on tarkennettu alueen rajausta pohjavesialueeseen nähden. Hakemusta on täydennetty myös 9.8.2024 puuttuvilla liitteillä.

Alueen sijainti

Suunniteltu maa-ainesten ottopaikka sijaitsee Pudasjärven kaupungin Kipinän kylällä tilalla Hakuli 615-404-36-4, noin 22 kilometriä Pudasjärven keskustasta lounaaseen. Ottamisalueen koordinaatit ovat E: 479540 N: 7237610 (ETRS-TM35FIN).

Luvat ja sopimukset

Hakija omistaa hakemuksen kohteena olevan tilan. Lupahakemuksen mukaisella alueella on aiemmin 30.9.2024 saakka ollut maa-aineslupa Jukka Puurusen nimissä. Maa-aineslupa on myönnetty 300 000 m³ ottomäärälle. Notto-järjestelmän mukaan maa-aineksia on luvan aikana otettu yhteensä 199 129 m³.

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Alueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavassa alueella ei ole merkintöjä. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa ottamisalueen läheisyydessä on merkintä pohjavesialueesta.

Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ottamisalue rajautuu Kipinäkankaan 1-luokan pohjavesialueeseen (11615113).

Lähin vakituinen asutus sijaitsee noin 1,1 kilometrin etäisyydellä suunnitellusta ottoalueesta pohjoiseen valtatie 20 pohjoispuolella.

Ottamisalueen läheisyydessä ei sijaitse tunnettuja muinaisjäännöksiä.

Lähin vesistö, Iso Kienasjärvi, sijaitsee suunnitellulta ottoalueelta lähimmillään noin 200 metriä länteen.

Kohde ei sijaitse luonnonsuojelu- tai Natura-alueella. Lähin valtion omistama luonnonsuojelualue, Kuusisuon-Hattusuon soidensuojelualue (SSA110080) sijaitsee noin 750 metriä ottoalueesta etelään. Lähin Natura-alue, Kuusisuo - Hattusuo (SPAFI1103803) sijaitsee noin 1,7 kilometriä ottoalueesta länteen.

Maa-ainesten ottamista on suoritettu noin 3,3 ha alueella, eli noin puolella osalla haettavaa aluetta. Puusto on poistettu lähes koko ottamisalueelta jo aiemman toiminnan yhteydessä.

Toiminnan kuvaus

Suunniteltu ottoalue on nykyisen oton jatkamista tilalla Hakuli 615-404-36-4 Pudasjärven Kienaskankaalla. Hakijalla on ollut alueella maa-ainesten ottolupia vuodesta 1991 alkaen. Nykyinen lupa on myönnetty 14.8.2014 maa-ainemäärälle 300 000 m³, 6,75 ha alueelle. Lupa päättyy 30.9.2024.

Nyt haetaan maa-ainelupaa samalle alueelle, määrälle 125 000 m³. Ottamisaika on 10 vuotta. Osa suunnitellun ottoalueen maa-aineksesta on alustavien koekaivausten perusteella liian hienojakoista suunniteltuihin maanrakennuskohteisiin, joten ottomäärä jää todennäköisesti haettavaa pienemmäksi.

Maa-aineksen otto

Ottotaso on +108,5 (N2000), jolloin pohjavesipinnan yläpuolelle jää vähintään yhden metrin ottamaton suojakerros. Ottoalueen reunat luiskataan kaltevuuteen 1:3.

Otettavan hiekka- ja sorakerroksen paksuus on 2-7 metriä ja otettava ainesmäärä noin 125 000 m³. Ottoaika on kymmenen (10) vuotta. Otto suuntautuu nykyistä monttua laajentamalla eri suuntiin. Koska maa-aineksen laatu vaihtelee, ottoa suoritetaan kulloinkin tarvittavan materiaalin mukaan vaihtelevasti, eikä tarkkaa vaiheistusta voida etukäteen esittää. Alueella esiintyvät hienoaines- ja humuspitoiset maa-ainekset käytetään alueen maisemointiin. Kaivettavan montun pohja muotoillaan siten, että pohjalle ei jää pintavesiä kerääviä painanteita. Koska osa alueen maa-aineksista on liian hienojakoista maanrakentamiskohteisiin, niistä voidaan muotoilla loivapiirteisiä kumpareita oton edetessä, joskin suurin osa käytetään luiskauksiin.

Alueella seulotaan maa-aineksia diesel-käyttöisellä seulontalaitteistolla, muovitetulla alueella. Siirrettävä, tela-alustainen seula on alueella vain seulontajaksojen aikana. Mahdolliset murskaukset tehdään meluilmoituksella tai kiviainekset viedään murskattavaksi hakijan läheiselle ottamisalueelle, jolla on voimassaoleva ympäristölupa murskaukselle.

Kulku ottoalueelle tapahtuu nykyisiä reittejä pitkin itäpuolisen, muille maa-ainesten ottoalueille johtavan metsäautotien kautta.

Alueella varastoidaan maa-aineksia vaihtelevasti, maksimi kertavarastointimäärä on arviolta noin 25 000 tonnia.

Alueella ei säilytetä työkoneita, eikä poltto- tai voiteluaineita.

Pohjavesi

Alue sijaitsee I-luokan pohjavesialueen 11615113 Kipinänkangas lounaisreunassa. Otto jää pohjavesialueen ulkopuolelle ja suojakerros pohjavesipinnan yläpuolella on vähintään yksi (1) metri. Ottoalueen havaintoputkessa pohjavesipinta on nykyisen maa-ainesluvan aikana ollut tasolla +106,55- +107,08 (N60). Tässä hakemuksessa käytetään korkeusjärjestelmää (N2000), joten vaihteluväli (korkeusjärjestelmien ero tällä alueella 37 cm) on +106,92- +107,45 (N2000).

Ottoalue rajautuu pohjavesialueen rajaan. Pohjaveden muodostumisalueeseen on matkaa yli 250 metriä ja pohjaveden päävirtausuunta on pohjavesialueelta ottoalueelle päin ja edelleen länteen, kohti Isoa Kienasjärveä. Iso Kienasjärvi sijaitsee lähimmillään noin 200 metrin etäisyydellä ja sen vesipinta on maanmittauslaitoksen karttasivuston perusteella tasolla +104,7(N2000) eli 1-2 metriä alempana kuin suunnitellulla ottoalueella.

Maisemointi

Oton yhteydessä tullaan alue maisemoimaan hakemuksessa esitetyn jälkitilannekartan mukaisesti ja annetaan metsittyä luontaisesti. Ottoalueelta kuorittavat humuspitoiset pintamaat levitetään oton edetessä montun pohjalle kasvukerrokseksi. Montun reunat luiskataan kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi.

Maisemointia ei ole vielä tehty edes ottoalueen eteläosassa, missä otto on ulottunut lähelle ottoalueen rajaa, koska törmäpääskyjä ei ole haluttu häiritä. Maisemointia suoritetaan vaiheittain oton edetessä, ottotoiminnan tarpeiden ja törmäpääskyjen edellyttämät rajoitteet huomioiden.

Toiminta on ulottunut jonkin verran pohjavesialueen puolelle. Tapahtunut ottoalueen ylitys on ollut lähes täysin pintamaiden kuorintaa, ja tapahtunut alueella toimineen aliurakoitsijan toimesta epähuomiossa. Havaittu ylitys on täytetty ottoalueen maa-aineksilla (määrä vähäinen ja vaikea arvioida, eikä vaikuta haettavaan ottomäärään) ja maisemoitu.

Oton jälkeen alue jää metsätalouskäyttöön.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Hakemuksen liitteenä olevan kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan pintamaita syntyy arviolta 10 000-15 000 m³-ktr ja kantoja ja hakkuutähteitä 2-5 m³-ktr. Pintamaat on kuorittu ja kuoritaan alueen reunoille oton edetessä ja niitä käytetään vaiheittain maisemoinnissa kasvukerrokseen. Kannot ja hakkuutähteet menevät energiahakkeeksi tai murskataan pintamaihin.

Vaikutukset ympäristöön

Ottosuunnitelman mukaisesti toimien ei otolla ole haitallista vaikutusta alueen pohjavesiin eikä alueen lähellä ole luonnontilaisia lähteitä tai yksityistalouksien kaivoja.

Oton kohteena olevalla alueella tai välittömässä läheisyydessä ei ole erityisiä, suojeltavia luonnonmuodostumia tai suojelualueita. Lähin yksityinen suojelualue, YSA2648 Kienaslehto, sijaitsee noin 1,1 km ottamisalueen lounaispuolella, lähin Natura-alue SPAFI/SACFI1103803 Kuusisuo- Hattusuo noin 1,7 km lounais- / länsipuolella. Lähin muinaisjäännös sijaitsee noin 4,5 km koilliseen ja lähin metsälain 10 § mukainen kohde noin 1,1 km itään.

Ottamisalue ei näy asutukselle, eikä yleisille teille, ja on vanhaa ottoaluetta, joten haitallisia maisemavaikutuksia ei synny. Kuusamontien ja ottamisalueen välissä ei ole asutusta, joten toiminnasta ei aiheudu haitallista melua, pölyä, eikä tärinää.

Asian käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin verkkosivuilla 13.8. – 19.9.2024. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen omistajille.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Kollajan paliskunnalta ja Kipinän vesiosuuskunnalta.

Kollajan paliskunta toimitti lausuntonsa 16.9.2024, jossa lausuttiin seuraavaa:

“Lupahakemuksen kohteena oleva alue sijoittuu Kollajan paliskunnan eteläosan keskeiselle laidunalueelle. Porojen laidunkierto keskittyy alueelle erityisesti kesän ja syksyn aikana. Kesän aikana poroja saattaa alueella liikkua huomattavan suurina määrinä, koska alueen vieressä oleva kuivattu Kienasjärvi on poroille tärkeä ruokamaa ja paikka, johon kesätokka räkkäaikana kokoontuu. Hakemusalueella itsessään ei ole suurta merkitystä paliskunnan laidunten määrään tai laatuun. Maa-aineksen ottamisesta aiheutuu kuitenkin merkittävää haittaa ja ongelmia paliskunnalle. Kollajan paliskunta vaatii, että toimijan on aidattava alue, jos lupa myönnetään.

Paliskunta perustelee aitaus vaatimusta seuraavasti.

Alueella on korkeita, jyrkkiä ja sortuvia törmä, jotka ovat vaarallisia poroille, eläimille ja maastossa liikkuville ihmisille. Etenkin petojen tai metsästyskoirien edessä pakenevat porot tai muut eläimet ovat alttiita vahingoille. Päättävän luvan aikana alueelle pääsy on ollut käytännössä esteetön.

Aitaamalla alue parannetaan liikenneturvallisuutta sekä Oulu-Kuusamontiellä, että hankealueella. Maan ajosta aiheutuu paljon liikennettä ja alueen välittömässä läheisyydessä on erittäin vilkkaasti liikennöity Oulu-Kuusamontie. Aitaamattomana maanottoalueet houkuttelevat poroja varsinkin räkkäaikana ja lisäävät porojen kulkeutumista vilkasliikenteiselle alueelle. Nykytilanteessa hankealueen kohdalla on selvä tihentyminen liikennevahinkojen suhteen.

Toiminnasta päättyvän luvan aikana on aiheutunut paliskunnalle runsaasti ylimääräistä työtä. Paliskunnan osakkaat ovat joutuneet paimentamaan poroja pois päin alueelta, jotta ongelmilta vältyttäisiin. Porojen pitäminen alueelta pois vaati jatkuvaa seurantaa gps-paikantimien avulla ja liikkumista maastossa tarvittaessa. Suurempien laumojen pitäminen alueelta onnistuu suurelta osin, mutta yksittäisten porojen silmällä pitäminen on käytännössä mahdotonta, koska paliskunnan poroista vain pienellä osalla on seurantalaitteet. Nämä yksittäiset porot ovat toisin ajoin aiheuttaneet sosiaalisia ongelmia poromiesten ja luvanhakijan välille. Riitojen välttämiseksi paliskunnan osakkaat ovat joutuneet tekemään töitä, jotka eivät poronhoitolain perusteella kuulu paliskunnan tehtäviin. Liitteenä paliskuntain yhdistyksen lausunto.

Kollajan paliskunnan puolesta maa-aineslupa voidaan myöntää Jukka Puuruselle tilalle Hakuli 615-404-36-4, jos toiminnasta ei aiheudu haittaa, kustannuksia tai ylimääräistä työtä paliskunnalle. Edellä esitettyjen syiden perusteella paliskunta vaatii, että lupaehdoissa toimija velvoitetaan aitaamaan alue kuten työmaa- ja teollisuusalueet on tapana aidata.”

Kollajan paliskunnan lausunnon liitteenä toimitetussa, 24.4.2024 päivätyssä paliskuntain yhdistyksen kannanotossa todettiin seuraavaa:

“Paliskunta on velvollinen poronhoitolain (848/1990) 31 § mukaan hoitamaan poroja siten, etteivät ne pääse viljelyksille, eivätkä muualla kuin saamelaisalueella vakinaisten asuntojen pihoihin. Poronhoitolain 34 § mukaan porojen maa- ja metsätaloudelle aiheuttama vahinko samoin kuin vakinaisten asuntojen pihoihin kohdistunut vahinko on korvattava. Poronhoitolain 32 § mukaan paliskunta on velvollinen rakentamaan aidan tai muun vastaavan viljelysten ja vakinaisten asuntojen pihojen suojaamiseksi, jos se on tarpeen vahinkojen ehkäisemiseksi ja rakentamiskustannukset ovat kohtuulliset todennäköisesti saatavaan hyötyyn verrattuna. Poronhoitolain esitöiden (HE244/1989) mukaan tällä on pyritty rauhoittamaan poroilta paikallisten asukkaiden pihapiirit ja heidän muut yksityisessä käytössä olevat alueensa.

Yleisesti on tulkittu, että muuhun erityiseen käyttöön otettu alue sisältää erityisiä arvoja, joita ei ole tavattavissa toisessa samantyyppisessä kohteessa. Se on tarkasti rajattu, harvinainen ja ainutlaatuinen kohde, joka ei ole toistettavissa. Se voi sisältää esimerkiksi Suomen olosuhteissa erityisiä luonto- tai historia-arvoja, joiden takia kohde tulee säilyttää tai suojata vapaalta laidunoikeudelta. Esimerkiksi kesämökkipiha ei ole tällainen muuhun erityiseen käyttöön otettu alue.

Paliskuntain yhdistyksen näkemyksen mukaan maanottoaluetta ei näillä perusteluilla voida pitää poronhoitolaissa tarkoitettuna muuhun erityiseen käyttöön otettuna alueena. Koska maanottoalue ei ole poronhoitolain tarkoittama muu erityiseen käyttöön otettu alue, paliskunta ei ole velvollinen maksamaan korvauksia tai rakentamaan aita alueen suojaamiseksi.”

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus toimitti lausuntonsa 17.9.2024, jossa lausuttiin seuraavaa:

“Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (jäljempänä ELY-keskus) toteaa, että ottoalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella, joten maa-ainesten ottaminen ei ole ristiriidassa yleisen vedenhankintatarpeen kanssa. Tällöinkin tulee varmistua siitä, ettei maaainesten ottamisesta aiheudu haittaa yksittäisten talouksien vedenhankinnalle, eikä vesilain 2 luvun 11 §:ssä mainituille luontotyypeille.

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan marraskuussa 2020 mitattu ylin pohjaveden pinnankorkeushavainto ei todennäköisesti edusta ylintä pohjavesipintaa. Toimitettujen pohjaveden pinnankorkeushavaintojen mukaan alueella on seurattu pohjavesipintaa pääasiassa syksyllä. Pohjaveden pinnantasoa on seurattava siten, että myös pohjavesipinnan kevätmaksimit tulevat huomioiduiksi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ottamisen yhteydessä on varmistettava, että ylimmän luonnontilaisen pohjavesipinnan yläpuolelle jää vähintään yhden (1) metrin, mieluiten 1,5 metrin rikkomaton suojamaakerros metsänkasvuedellytysten varmistamiseksi.

ELY-keskus katsoo, että hakemusasiakirjoissa olisi tullut esittää törmäpääskyjen pesäpaikoista tarkemmin. Hakemusasiakirjoista ei käy ilmi, ovatko pesäpaikat olleet jo useamman vuoden käytössä. ELY-keskus tuo esille, että useamman vuoden käytössä olleet pesätörmät ovat suojeltuja, eikä niitä saa hävittää. Yhdyskunnan iän todentamiseksi maa-ainesluvan valvojat käyvät vuosittain ottoalueilla ja seuraavat jatkossa resurssien sallimissa puitteissa myös pääskytörmiiä kerryttäen samalla tietoa pesätörmien sijainneista ja käyttöhistoriasta.

Lisäksi ELY-keskus toteaa, että hakemuksessa esille tuodulle mahdolliselle murskaustoiminnalle tulee hakea ympäristölupa, mikäli se sijoittuisi Kipinänkankaan pohjavesialueelle, sillä vähäisempään toimintaan on oltava ympäristölupa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa (YSL 28 §).

Mikäli edellä mainitut asiat otetaan huomioon, ELY-keskus katsoo, että alueelta voidaan ilman vesilain mukaista lupaa ottaa maa-aineksia edellyttäen, että ottaminen tapahtuu MaL 3 § 4 mom. määräysten, ottosuunnitelman ja muutoinkin hyvän ottamiskäytännön mukaisesti. Luvassa tulee asettaa riittävät maa-aineslain 11 §:n mukaiset lupamääräykset.

Lopuksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pinta- eikä pohjavesiin kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Lupapäätöksen antamisen jälkeen lupapäätös ja sen mukainen suunnitelma tulee lähettää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle (MAL 19 §). ELY-keskus pyytää lupaviranomaista täyttämään ja lähettämään maa-ainesten ottamislupaa koskevat tiedot sähköisesti maa-aineslupapäätöksen ilmoituslomakkeella:
https://anon.ahtp.fi/_layouts/Lomake.ashx?LomakeID=10045.

Luvan haltijan on tehtävä ilmoitus lupaviranomaiselle otetusta aineksen määrästä ja laadusta vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. (MAL 23 a §, MAA 9 §). Luvan haltijan tulee täyttää ja lähettää ottoilmoituslomake, mikäli mahdollista sähköisesti. Ilmoitus tehdään maa-ainestenotto -ilmoituslomakkeella, joka löytyy Internet-osoitteesta:
https://anon.ahtp.fi/_layouts/FormServer.aspx?OpenIn=Browser&XsnLocation=/Lomakkeet/maa_ainestoitoilmoitus.xsn&Source=https://anon.ahtp.fi

Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on alueella toimitettava lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla, jollei luvassa ole toisin määrätty (MAA 7 §). Maa-ainesluvan haltijan on ilmoitettava ottamisen päättymisestä valvontaviranomaiselle lopputarkastuksen pitämistä varten. Valvontaviranomaisen tulee tehdä muistio tarkastuksesta, josta käy ilmi lupamääräysten toteutuminen. ELY-keskukselle tulee varata mahdollisuus osallistua lopputarkastukseen.”

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia tai mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan kuuleminen

Hakija on 25.9.2024 antanut sähköpostitse vastineen annettuihin lausuntoihin ja muistutuksiin todeten seuraavaa:

”Kollajan paliskunnan lausunto:

Kollajan paliskunnan lausunnossa katsotaan, että porojen liikkuminen hakemusalueelta Ouluntielle on aiheuttanut tihentymän liikennevahingoissa, yksittäisten porojen liikkuminen alueella on aiheuttanut sosiaalisia ongelmia hakijan kanssa ja aiheuttanut kuluja paliskunnalle.

Jukka Puurusen vastine:

Jukka Puurusen tiedossa on kesältä 2024 tiedossa vain yksi porokolari. Muitakin on saattanut olla, mutta merkkejä liikennevahinkojen tihentymästä ei ole. Hakija on toiminut alueella jatkuvasti ja havainnut, että porot kulkevat alueelta eteläpuoliselle ottoalueelle, eivät Ouluntien suuntaan. Kulkureitille on muodostunut selkeä polku.

Jukka Puurunen ei ole vuonna 2024 ottanut yhteyttä paliskuntaan, eikä esittänyt kuluja aiheuttavia toimenpiteitä. Koska ottoalueelta viedään maa aineksia betoniteollisuuden käyttöön, hakija on puhdistanut aluetta säännöllisesti porojen ulosteista, joita ei betoniteollisuuden raaka-aineissa saa olla. Tämä on tehty hakijan kustannuksella, eikä paliskunnalle ole aiheutunut kuluja.

Jukka Puurunen katsoo, ettei hänellä ole velvollisuutta aidata aluetta. Myöskään perusteita paliskunnalle aiheutuvien kulujen tai porokolareiden vuoksi hakija ei katso olevan. Paliskunta voi aidata alueen, mikäli katsoo sen tarpeelliseksi.

Jukka Puurusen vastine ELY-keskuksen lausuntoon:

Jukka Puurusella ei ole huomauttamista Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausuntoon.”

Tarkastukset

Alueelle on tehty valvontaohjelman mukainen määräaikaistarkastus 1.10.2024.

Valmistelijan päätösesitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta myöntää Jukka Puuruselle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan soran ja hiekan ottamiseen, seulontaan ja välivarastointiin Pudasjärven kaupungin Kipinän kylälle, tilalle Hakuli 615-404-36-4.

Maa-aineslain mukainen lupa myönnetään täydennetyn hakemuksen ja ottamissuunnitelman mukaisesti seuraavin määräyksin:

1. Maa-aineksen ottomäärä on enintään 125 000 m³ ja ottoalueen koko on 6,75 ha.
2. Ottamisalue on merkittävä selvästi (esim. paaluin) maastoon ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottamisalueelle on sijoitettava riittävä määrä korkomerkintöjä. Luvan haltijan on huolehdittava merkintöjen säilymisestä alueella.
3. Naapurikiinteistöihin tulee jättää vähintään 10 metrin suojaetäisyys
4. Luvan haltijan on ennen ottamistoiminnan aloittamista järjestettävä valvontaviranomaisen kanssa alkutarkastus ottoalueella. Tarkastuksella todetaan edellisen maa-ainesluvan lupaehtojen toteutuminen, muun muassa ottotaso ja maisemointi.
5. Luvan haltijan on nimettävä maa-aineksenotolle vastuuhenkilö, joka muun muassa osallistuu valvontatarkastuksille. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle viimeistään alkutarkastuksen yhteydessä.
6. Maa-ainestenotto on järjestettävä siten, että ottoalue on turvallinen alueella liikkujille maa-ainestenoton aikana ja sen päätyttyä. Ottoalueen jyrkät rinteet on aidattava vahinkojen estämiseksi. Ottamistoiminta tulee järjestää siten, että siitä ei aiheudu vaaraa poroille, eikä haittaa poronhoidolle. Jos porot aiheuttavat haittaa maa-aineksen hyödyntämiselle tai ottamisalue aiheuttaa todistetusti vaaraa poroille, tulee luvanhaltijan aidata alue omalla kustannuksellaan.
7. Maa-ainestenotto saadaan ulottaa enintään tasoon +108,50 (N2000) kuitenkin siten, että havaitun luonnollisen pohjavesipinnan yläpuolelle jätetään yhden (1) metrin koskematon suojamaakerros.
8. Pohjaveden pinnankorkeutta tulee tarkkailla luetettavasti siten, että pohjavedenpinnan kevät- ja syysmaksimit tulevat havaituiksi. Tulokset on kirjattava ja toimitettava valvontaviranomaiselle maa-aineksen ottoa koskevan vuosi-ilmoituksen yhteydessä.
9. Ottamistoiminta on kokonaisuudessaan toteutettava siten, että siitä ei aiheudu maaperän, pintavesien tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, tavanomaista enempää pöly- tai meluhaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa.
10. Alueella on oltava helposti saatavilla riittävästi soveltuvaa imeytysainetta, esimerkiksi turvetta tai imeytysmattoja. Mahdolliset maahan joutuneet poltto- ja voiteluaineet on poistettava viipymättä ja ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.
11. Mikäli alueella säilytetään väliaikaisesti koneita tai polttoaineita, tulee säilytys- ja tankkausalueet tiivistää vettä läpäisemättömiksi (esim. HDPE -kalvo, jonka päälle hienojakoista maa-ainesta). Alueella ei saa käyttää vuotavia työkoneita tai laitteita, ja niiden kunto on tarkastettava säännöllisesti.

Polttoaineet on säilytettävä kaksoisvaipallisissa tai suoja-altaallisissa, lukituissa säiliöissä. Katetun suoja-altaan tilavuuden tulee olla vähintään 10 % suurempi kuin suoja-altaassa olevan säiliön suurimman säiliön tilavuus. Säiliöissä tulee olla ylitäytönestien ja lukittava sulkuventtiili. Säiliöiden kunto on tarkastettava ennen niiden käyttöönottoa. Voiteluöljyt ja muut kemikaalit on varastoitava lukittavissa, tiivispohjaisissa tiloissa.

12. Toiminnasta aiheutuvaa pölyämistä on tarvittaessa torjuttava kastelemalla. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä pölyntorjunnasta.
13. Mikäli alueella suoritetaan murskausta, tulee murskauksesta tehdä ympäristösuojelulain 118 §:n mukainen ilmoitus melua ja ääntä aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta kunnan ympäristösuojeluviranomaiselle vähintään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Mikäli luvan voimassaoloaikana alueella tehtävien murskausten kokonaiskesto on yhteensä vähintään 50 päivää, tulee toiminnalle hakea ympäristölupa.
14. Maa-aineskaivantojen rintauksiin ja varastokasoihin voi asettaa pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen pesintäkauden aikana on kielletty. Myös toistuvasti käytössä olevien pesien hävittäminen on kielletty.

Kaksi vuotta ennen lupakauden päättymistä alueelle tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdolliset poikkeukselliset maisemointitarpeet. Tarkastuksessa selvitetään mm. tarve mahdollisten törmäpääsky-yhdyskuntien säilyttämiseen.

15. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä ylijäämä- tai jätemaita ei saa tuoda ottamisalueelle. Ottamisalueella ei saa säilyttää jätteitä tai käytöstä poistettuja esineitä tai materiaalia. Toiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaiset luvat omaaviin käsittelypaikkoihin. Vaaralliset jätteet, kuten jäteöljyt, käytetty imeytysmateriaali ja akut, tulee varastoida lukituissa, tiivispohjaisissa tiloissa. Jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.
16. Ottamistoiminta on järjestävä siten, että maisemointitoita päästään toteuttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ottamisalueen reunat on luiskattava riittävän loiviksi ja vaihtelevin kaltevuuksin (vähintään 1:3) ja muotoiltava maiseman mukaisesti ympäristöön soveltuvaksi. Alueen annetaan metsittyä luontaisesti ja täydennysistutetaan tarvittaessa. Jälkihoito on tehtävä ympäristöhallinnon ohjeiden (Ympäristöministeriön julkaisu 24/2020, Ympäristöministeriö) periaatteita noudattaen, sisältäen alueen muotoilun, pintamateriaalin levityksen ja kasvillisuuden palauttamisen metsittämällä.

17. Mikäli alueelta kuoritut pintamaat eivät riitä metsän kasvualustaksi, voi alueelle tuoda valvontaviranomaisen erillisellä suostumuksella kasvualustaksi soveltuvaa ja pilaantumaton materiaalia.
18. Luvan haltijan on vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoitettava valvontaviranomaiselle edellisenä vuonna otetun aineksen määrä ja laatu. Ilmoitus on tehtävä myös silloin kun ottotoimintaa ei ole ollut. Ilmoitus tulee tehdä ensisijaisesti sähköisesti Notto -rekisteriin. Lomake löytyy osoitteesta <https://anon.ahtp.fi/> -kirjoittamalla hakukenttään teksti "MAL 23" ja painamalla hakupainiketta.
19. Maa-ainesten ottamisen tai lupa-ajan päätyessä luvan haltijan on järjestettävä alueella lopputarkastus, johon kutsutaan valvontaviranomainen ja ELY -keskuksen edustaja.
20. Mikäli ottamistoiminnan aikana ilmenee jotain sellaista, mikä estää maa-ainesten oton hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti, luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.
21. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Mikäli luvan haltija menee konkurssiin ja pesä jatkaa ottotoimintaa, tulee siitä tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle tai siirtää lupa 6 kk:n kuluessa konkurssin alkamisesta toiselle haltijalle. Ellei ilmoitusta tai siirtoa ole tehty, lupa raukeaa ja viranomainen teettää tarpeelliseksi katsomansa jälkihoitotyöt käyttämällä vakuutta. (MAL 13a §).

Päätöksen perustelut

Maa-ainesten ottaminen toteutettuna lupahakemuksen, ottamissuunnitelman ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on myönnettävä. Ottaminen tai sen järjestelyt eivät ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on ottamissuunnitelman liitteenä. Siinä on esitetty tarpeelliset tiedot toiminnassa syntyvistä kaivannaisjätteistä, niiden varastoinnista ja hyödyntämisestä.

Suunniteltu ottamisalue ei sijaitse pohjavesialueella, mutta rajautuu Kipinäkankaan 1-luokan pohjavesialueeseen. Kun pohjavesipintaan jätetään vaadittu vähintään yhden metrin suojamaakerros, otosta ei etukäteen arvioiden ole pinta- tai pohjavesiin kohdistuvia haittoja. Pohjavesipinnan tarkkailulla voidaan varmistaa riittävän suojamaakerroksen säilyminen ylimmän luonnollisen pohjavesipinnan yläpuolella.

Maa-ainestenotolle ei ole kaavallisia tai muita maankäytöllisiä esteitä. Lupamääräyksissä edellytetyt velvoitteet ovat tarpeen maa-ainesten oton haitallisten vaikutusten minimoimiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi.

Ottamisalue sijaitsee poronhoitolain mukaisella poronhoitoalueella ja Kollajan paliskunnan lausunnon mukaan ottamisalue sijoittuu Kollajan

paliskunnan eteläosan keskeiselle laidunalueelle. Ottamistoiminta tulee järjestää siten, että siitä ei aiheudu vaaraa poroille, eikä haittaa poronhoidolle.

Lupamääräyksissä edellytetyt velvoitteet ovat tarpeen maa-ainesten ottamistoiminnan haitallisten vaikutusten minimoimiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi. Määräyksellä koneiden säilyttämisestä ja tankkaamisesta suojatulla alustalla vähennetään merkittävästi pohjaveden ja maaperän pilaantumisvaaraa.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 70 §:n mukaisesti rauhoitettujen eläinlajien yksilöiden tahallinen tappaminen tai pyydystäminen; pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen sekä yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla on kiellettyä. Edellä tarkoitettu pesän vahingoittaminen on kiellettyä lisääntymiskauden ulkopuolella vain, jos kyse on eläimen tekemästä pesästä, jota se käyttää toistuvasti.

Vastaus Pohjois-Pohjanmaan ELY -lausuntoon

Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskuksen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 7, 8, 14, 18 ja 19.

Vastaus Kollajan paliskunnan lausuntoon

Kollajan paliskunnan lausunto on huomioitu lupamääräyksessä 6. Oulunkaaren ympäristölautakunta toteaa, ettei saatujen tietojen perusteella ole syytä määrätä luvanhakijaa aitaamaan aluetta. Tarkastuksilla ei ole havaittu erityisen jyrkkiä seinämiä eikä ottamisalueelta ole raportoitu poroille sattuneita vaaratilanteista. Jos ongelmia kuitenkin ilmenee jatkossa, voidaan lupamääräyksen 6 nojalla määrätä luvanhakija aitaamaan alue.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 31.10.2034 saakka, johon mennessä kaikki ottamisaluetta koskevat jälkihoitotyöt on suoritettava.

Päätöksen täytäntöönpano

Maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi (MAL 21 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-ainelaki (555/1981) 3-7 §, 10-13 §, 19-21 §, 23 § ja 23a §.
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4 § ja 6-9-§.
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 4 §.
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 70 §.
Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.
Oulunkaaren ympäristölautakunnan 25.4.2024 § 28 hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.
Hailuodon, Iin, Kempeleen, Lumijoen, Oulun ja Pudasjärven jätehuoltomääräykset, Oulun seudullinen jätehuoltojaosto 15.09.2022 §11.

Vakuus

Luvan haltijan tulee jättää Oulunkaaren ympäristölautakunnalle lupamääräysten noudattamiseksi 24.2.2022 § 20 maksutaulukon mukainen vakuus (MAL 12 §). Vakuus on 1500 € ottamisalueen hehtaaria kohti, lisätynä 0,04 € hyväksytyn kokonaisottomäärän jokaista kuutiota kohti. Vakuuden määrä lupamääräysten noudattamiseksi on:
 $6,75 \text{ ha} \times 1500 \text{ €/ha} + 125\,000 \text{ m}^3 \times 0,04 \text{ €/m}^3 = 15\,125 \text{ €}$

Vakuuden on oltava voimassa vähintään 30.4.2035 saakka. Oulunkaaren ympäristölautakunnalla on kustannustason oleellisesti muuttuessa oikeus tarkistaa vakuuden suuruus.

Maa-aineslupamaksu ja sen perusteet

Lupahakemuksen käsittelymaksu

Tämän maa-ainesluvan käsittelymaksu on **1335,00 €**.

Maksuissa noudatetaan Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 vahvistamia maksuperusteita, jonka mukaan maa-ainesluvan käsittelymaksu on hakemuksessa esitetyn tilavuuden mukaan 10,68€ / 1000m³, kuitenkin vähintään 400,00 € ja enintään 5260,00 €.

Valvontamaksu

Lisäksi luvan haltijan on maksettava jälkihoitotöiden hyväksymiseen saakka voimassa olevan taksan mukainen vuosittainen maksu joka luvan myöntämishetkellä on 7,97 €/1000 m³, kuitenkin vähintään 345 euroa ja enintään 4120 euroa.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Pohjanmaan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 a §:ssä säädetyllä julkisella kuulutuksella (MAL 19 §). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Pudasjärven kaupungin verkkosivuilla.

Ote pöytäkirjasta:

Jukka Puurunen
Kollajan paliskunta
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Kipinän vesiosuuskunta

Ympäristöjohtajan päätösesitys

Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.

Päätös

Ympäristölautakunta hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.